

De Stemming van 11 september 2016

Na een periode waarbij we maandenlang amper verschuivingen in de politieke voorkeur hebben gezien, zien we nu al drie weken duidelijke bewegingen in het electoraat. Dat hangt sterk samen met de inleidende schermutselingen rondom de verkiezingen van 2017. De PVV is in die periode 6 zetels gedaald en de SP 2. Die zetels zijn met name ten goede gekomen aan 50PLUS(+3), VVD (+2) en VNL (+2). Het verschil tussen PVV en VVD is nu nog maar 3 zetels. 9 maanden geleden was dat nog 21! De score van de PVV is wel 5 zetels hoger dan exact 1 jaar geleden. Dat was voor de start van de vluchtelingencrisis.

zetels	TK2012	21-08 2016	04-09 2016	11-09 2016	Versch in 1 week	Versch in 3 weken	Versch met TK2012
VVD	41	24	24	26	2	2	-15
PvdA	38	9	9	9			-29
PVV	15	35	31	29	-2	-6	14
SP	15	15	14	13	-1	-2	-2
CDA	13	17	17	17			4
D66	12	13	14	14		1	2
ChristenUnie	5	6	6	6			1
GroenLinks	4	16	16	16			12
SGP	3	3	3	3			
Partij voor de Dieren	2	4	4	4			2
50PLUS	2	6	8	9	1	3	7
VNL		0	2	2		2	2
DENK		2	2	2			2
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	79	33	33	35	2	2	-44
VVD+CDA+D66+PvdA	104	63	64	66	2	3	-38
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	70	71	73	2	3	3
VVD+CDA+D66+SP	81	69	69	70	1	1	-11
VVD+CDA+SP+GroenLinks	73	72	71	72	1		-1

Inmiddels staan vrijwel alle lijsttrekkers voor de aanstaande verkiezingen vast. Alleen is het nog niet zeker of Samsom het bij de PvdA zal worden. Voor hem en de anderen zien we het overzicht van de vertrouwenscijfers van de afgelopen anderhalf jaar. Sinds de vorige meting is Mark Rutte duidelijk gestegen en Geert Wilders duidelijk gedaald. Buma staat nog steeds bovenaan, Jesse Klaver nu op de derde plaats.

vertrouwenscijfers lijsttrekkers TK2017	dec 2014	dec 2015	sep 2016
Sybrand Buma	4,1	4,8	4,8
Mark Rutte	4,2	4,2	4,7
Jesse Klaver	-	4,4	4,6
Emile Roemer	4,5	4,6	4,5
Alexander Pechtold	4,5	4,1	4,4
Kees van der Staaij	4,0	4,1	4,3
Gert-Jan Segers	-	3,8	3,9
Marianne Thieme	3,6	3,9	3,8
Geert Wilders	3,9	4,3	3,7
Diederik Samsom	3,5	3,4	3,6
Henk Krol	2,7	3,9	3,2
Jan Roos	-	-	3,1

Interessant is het om de scores te zien bij huidige kiezers van de verschillende partijen. Daarmee is immers ook een indruk te krijgen van de potentie van de lijsttrekkers om extra kiezers aan te trekken. De cijfers van Buma, Rutte en Klaver zijn daarbij het gunstigst. Bij de grotere partijen hebben Wilders en Samsom de laagste scores bij andere kiezers dan de eigen.

Vertrouwenscijfers lijsttrekkers TK2017

vertrouwenscijfers	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Sybrand Buma	4,8	3,4	5,8	7,4	5,8	5,1	4,0	4,5	4,6
Mark Rutte	4,7	2,5	8,3	5,4	6,1	6,0	2,5	5,1	3,2
Jesse Klaver	4,6	2,3	4,7	4,0	6,3	6,4	5,0	8,4	4,8
Emile Roemer	4,5	4,2	3,4	3,6	4,7	4,8	7,3	5,2	4,4
Alexander Pechtold	4,4	2,1	6,1	4,4	7,9	6,3	3,3	6,2	3,8
Kees van der Staaij	4,3	2,9	5,6	5,9	4,7	3,9	3,0	3,7	4,6
Gert-Jan Segers	3,9	2,5	4,4	5,0	4,6	5,0	2,9	4,5	3,8
Marianne Thieme	3,8	3,2	3,0	3,3	4,7	3,5	4,2	5,3	3,5
Geert Wilders	3,7	7,6	3,0	2,6	1,5	1,3	2,8	1,4	3,0
Diederik Samsom*	3,6	1,8	5,3	3,0	5,4	7,4	3,0	5,0	2,7
Henk Krol	3,2	3,1	3,2	3,2	3,2	2,4	3,2	2,4	6,9
Jan Roos	3,1	3,7	3,2	3,0	2,9	1,9	2,2	2,1	3,2

*) is nog niet zeker dat hij het zal worden

Sinds september 2002 wordt er jaarlijks een onderzoek gedaan in het verlengde van de gebeurtenissen van 9/11. Nu het precies 15 jaar geleden heeft plaatsgevonden, worden de resultaten getoond van de onderzoeken van dit jaar, 5 jaar en 10 jaar geleden. Daarbij ook de cijfers uit 2005. Dat was 2 maanden na de aanslag in Londen en die cijfers waren duidelijk anders dan in de jaren erna.

Dit jaar geeft 51% aan bang te zijn dat er in de niet al te verre toekomst in Nederland een grote terroristische aanslag zal plaatsvinden. Alleen in 2005 was dat cijfer hoger.

Bent u bang dat in Nederland in de niet al te verre toekomst een grote terroristische aanslag zal plaatsvinden?

	2016	2011	2006	2005	2002
Ja	51%	30%	45%	55%	40%
Nee	40%	58%	45%	39%	54%
Weet niet/Geen mening	9%	12%	10%	6%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Men is momenteel wat positiever over de bescherming van de Nederlandse overheid, zeker vergeleken met 2005.

Denkt u dat de Nederlandse overheid de Nederlandse burger goed beschermt tegen eventuele terroristische aanslagen?

	2016	2011	2006	2005
Ja	44%	39%	41%	23%
Nee	41%	42%	40%	60%
Weet niet/Geen mening	15%	19%	19%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Terwijl 5 en 10 jaar geleden de meerderheid van de Nederlanders er niet voor was dat er zwaardere maatregelen genomen worden om de Nederlanders te beschermen, ook als dat betekent dat bepaalde vrijheden worden ingeperkt, zijn de verhoudingen nu, evenals in 2005, ongeveer fiftyfifty.

Vindt u dat de Nederlandse overheid zwaardere maatregelen moet nemen om de Nederlandse burger te beschermen tegen mogelijke terroristische aanslagen, ook als dat betekent dat bepaalde vrijheden in Nederland wat worden ingeperkt en bepaalde overlast ontstaat?

	2016	2011	2006	2005
Ja, zwaardere maatregelen	45%	27%	35%	49%
Nee, geen zwaardere maatregelen	47%	66%	61%	45%
Weet niet/geen mening	8%	7%	4%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%